BAEBIUS
ILIAS
LATINA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

AS IF INTERLEAVED

🇺🇸 2.0

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
1 to **14**

EXCLUDED:

385 manabant amnes passim; pugnatur ubique {...}

468 et neque quem demens ferro petat inspicit {...}

AS IF INTERLEAVED

language: Latin (60-70 CE)

copy text: Baehrens + Vollmer (PLM ii.3 1913)

typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

This **UNRESTRICTED INTERLEAVABLE LAYOUT** of this **PUBLIC DOMAIN TEXT** is available for free at ARCHIVE.ORG (LINK).

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 1070 lines 2.0

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

BAEBIUS ILIAS LATINA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
2 to **14**

Iram pande mihi Pelidae, Diva, superbi,
Tristia quae miseris iniecit funera Grais
Atque animas fortes heroum tradidit Orco
Latrantumque dedit rostris volucrumque trahendos
Illorum exsangues inhumatis ossibus artus.
Confiebat enim summi sententia regis,
†Protulerant ex quo discordia pectora turbas,
Sceptriger Atrides et bello clarus Achilles.
quis deus hos ira tristi contendere iussit?
Latonae et magni proles Iovis. ille Pelasgum
infestus regi pestem in praecordia misit
implicuitque gravi Danaorum corpora morbo.
nam quondam Chryses, sollemni tempora vitta
implicitus, raptae flevit solacia natae
invisosque dies invisaque tempora noctis
egit et assiduis implevit questibus auras.
postquam nulla dies animum maerore levabat
✦ nullaque lenibant patrios solacia fletus,
castra petit Danaum genibusque affusus Atridae
per superos regnique decus miserabilis orat,
ut sibi causa suae reddatur nata salutis.
dona simul praefert. vincuntur fletibus eius
Myrmidones reddique patri Chryseida censent.
sed negat Atrides Chrysenque excedere castris
despecta pietate iubet; ferus ossibus imis
L1[I] haeret amor spernitque preces damnosa libido.
contemptus repetit Phoebeia templa sacerdos
squalidaque infestis maerens secat unguibus ora
dilaceratque comas annosaque tempora plangit.
mox ubi depositi gemitus lacrimaeque quierunt,
Fatidici his sacras compellat vocibus aures:
‘quid coluisse mihi tua, Delphice, numina prodest
aut castam multos vitam duxisse per annos?
quidve iuvat sacros posuisse altaribus ignes,
si tuus externo iam spernor ab hoste sacerdos?
en, haec desertae redduntur dona senectae?
si gratus tibi sum, sim te sub vindice tutus.
aut si qua, ut luerem sub acerbo crimine poenas,
inscius admisi, cur o tua dextera cessat?
posco sacros arcus: in me tua derige tela;
auctor mortis erit certe deus. ecce merentem
fige patrem: cur nata luit peccata parentis
atque hostis duri patitur miseranda cubile?’
dixerat. ille sui motus prece vatis acerbis
luctibus infestat Danaos pestemque per omnes

immittit populos: vulgus ruit undique Graium
vixque rogis superest tellus, vix ignibus aer;
deerat ager tumulis. iam noctis sidera nonae
transicrant decimusque dies patefecerat orbem,
cum Danaum proceres in coetum clarus Achilles
convocat et causas hortatur pestis iniquae
edere Thestoriden. tunc Calchas numina divum
consulit et causam pariter finemque malorum
invenit effarique verens ope tutus Achillis
Baebius Ilias Latina
haec ait ‘infesti placemus numina Phoebi
reddamusque pio castam Chryseida patri,
si volumus, Danai, portus intrare salutis’.
dixerat; exarsit subito violentia regis:
Thestoriden dictis primum compellat amaris
mendacemque vocat; tum magnum incusat Achillem
inque vicem ducis invicti convicia suffert.
confremuere omnes: tandem clamore represso
cogitur invitos aeger dimittere amores
intactamque pio reddit Chryseida patri
multaque dona super; quam cunctis notus Ulixes
impositam puppi patrias devexit ad arces
atque iterum ad Danaum classes sua vela retorsit.
protinus infesti placantur numina Phoebi
et prope consumptae vires redduntur Achivis.
non tamen Atridae Chryseidos excidit ardor:
maeret et amissos deceptus luget amores.
mox rapta magnum Briseide privat Achillem
solaturque suos alienis ignibus ignes.
at ferus Aeacides nudato protinus ense
tendit in Atriden et, ni sibi reddat honestae
munera militiae, letum crudele minatur L2[O]
nec minus ille parat contra defendere se ense.
quod nisi casta manu Pallas tenuisset Achillem,
turpem caecus amor famam liquisset in aevum
gentibus Argolicis. contenta voce minisque
invocat aequoreae Pelides numina matris,
ne se Plistheniden contra patiatur inultum.
at Thetis audita nati prece deserit undas
castraque Myrmidonum iuxta petit et monet, armis
abstineat dextram ac congressibus: inde per auras
emicat aethereas et in aurea sidera fertur.
tunc genibus regis sparsis affusa capillis
‘pro nato veni genetrix en ad tua supplex
numina, summe parens: ulciscere meque meumque
pignus ab Atrida. quodsi permittitur illi,
ut flammas inpune mei violarit Achillis,
turpiter occiderit superata libidine virtus.’
Iuppiter haec contra ‘tristes depone querelas,
magni diva maris, mecum labor iste manebit.
tu solare tui maerentia pectora nati’.
dixit, at illa leves caeli delapsa per auras
litus adit patrium gratasque sororibus undas.
offensa est Iuno ‘tantum’que ait, ‘optime coniunx,
Doride nata valet, tantum debetur Achilli,
ut mihi, quae coniunx dicor tua quaeque sororis

dulce fero nomen, dilectos fundere Achivos
et Troum renovare velis in proelia vires?
haec ita dona refers nobis? sic diligor a te?'
talibus incusat dictis irata Tonantem
inque vicem summi patitur convicia regis.
tandem interposito lis Ignipotente resedit
conciliumque simul genitor dimittit Olympi
interea sol emenso decedit Olympo:
et dapibus divi curant sua corpora largis.
inde petunt thalamos iucundaque dona quietis.
nox erat et toto fulgebant sidera mundo
humanumque genus requies divumque tenebat,
cum pater omnipotens Somnum vocat atque ita fatur:
'vade age per tenues auras, lenissime divum,
Argolicique ducis celeri pete castra volatu
dumque tuo premitur sopitus pondere dulci,
haec illi mandata refer: cum crastina primum
◆ extulerit Titana dies noctemque fugarit,
cogat in arma viros incautumque occupet hostem.'
nec mora, Somnus abit levibusque per aera pennis
devolat in thalamos Agamemnonis: ille sopore
corpus inundatum leni prostratus habebat.
ad quem sic loquitur curarum operumque levator:
'rex Danaum Atrida, vigila et mandata Tonantis,
quae tibi iussa simul delatus ab aethere porto,
L2[I] accipe: cum primum Titan se emerserit undis,
fortibus arma iube socios aptare lacertis
et petere Iliacos instructo milite campos.'
dixit et has repetit per quas modo venerat auras.
interea lucem terris dedit ignea lampas.
convocat attonitus iussis Pelopeius heros
in coetum proceres remque omnibus ordine pandit.
cuncti promittunt socias in proelia vires
hortanturque ducem; quorum rex fortia dictis
pectora collaudat: grates agit omnibus aequas.
hic tunc Thersites, quo non deformior alter
venerat ad Troiam nec lingua protervior ulli,
bella gerenda negat patrias hortatus ad oras
vertere iter; quem consiliis inlustris Ulixes
correptum dictis sceptro percussit eburno.
tum vero ardescit conceptis litibus ira:
vix telis caruere manus, ad sidera clamor
tollitur et cunctos pugnandi corripit ardor.
tandem sollertis prudentia Nestoris aevo
compressam miti sedavit pectore turbam

admonuitque duces dictis, responsa recordans
temporis illus, quo visus in Aulide serpens
consumpsit volucrum bis quattuor arbore fetus
atque ipsam invalido pugnantem corpore contra
addidit extremo natorum funere matrem.
tunc 'sic deinde' senex 'moneo remoneboque, Achivi:

in decimo labor est, Calchas quem dixerat, anno,
quo caderet Danaum victricibus Ilion armis {...}'
assensere omnes, laudatur Nestoris aetas
conciliumque simul dimittitur; arma parari
dux iubet atque animos aptare et corpora pugnae.
postera lux tacitas ut primum depulit umbras
et nitidum Titan radiis caput extulit undis,
protinus armari socios iubet acer Atrides
et petere Iliacos instructo milite campos.
vos mihi nunc, Musae (quid enim non ordine nostis?),
nomina clara ducum clarosque referte parentes
et dulces patrias: nam sunt haec munera vestra.
dicamus, quot quisque rates ad Pergama duxit,
et coeptum peragamus opus, sitque auctor Apollo
aspiretque libens operi per singula nostro.
Peneleus princeps et bello Leïtus acer
Arcesilaus atrox Prothoënorque Cloniusque
Boeoti decies quinas egere carinas
et tumidos valido pulsarunt remige fluctus.
inde Mycenaeis Agamemnon moenibus ortus,
quem sibi bellatrix delegit Graecia regem,
centum egit plenas armato milite puppes.
et bis tricenis Menelai navibus ardor
insequitur totidemque ferox Agapenoris ira.
quos iuxta fidus sollerti pectore Nestor L3[O]
consilioque potens gemina cum prole suorum
it ter tricenis munitus in arma carinis.
at Schedius virtute potens et Epistrophus ingens,
gloria Myrmidonum, saevi duo robora belli,
longa quaterdenis pulsarunt aequora proris.
et bis vicenas Polypoetes atque Leonteus
instruxere rates oneratas milite forti.
Euryalus Sthenelique decus et fortis in armis
Tydides valido pulsarunt remige pontum:
bis quadragenas onerarunt milite puppes.
Ascalaphusque potens et Ialmenus, acer uterque,
ter denas valido complerunt remige naves.
et bis vicenas Locrum fortissimus Aiax
instruxit puppes totidemque Euhaemone natus.
quos iuxta Graium durus comitator Achilles
cum quinquaginta materna per aequora vectus {...}
Thessalici iuvenes Phidippus et Antiphus ibant
altaque ter denis pulsarunt aequora proris.
et tribus † assumptis ratibus secat aequora Nireus,
Tlepolomusque novem Rhodius, quos viribus acer
Eumelus sequitur, minus una nave profectus
quam duxit Telamone satus Salaminius Aiax.
ast Prothous Magnes Tenthredone natus et una
Euboeae a † magnis Elephenor finibus ortus

Dulichiusque Meges, animisque insignis et armis,
Aetola de gente Thoas Andraemone natus,
hi quadragenas omnes duxere carinas.
et bis sex Ithaci naves sollertia duxit;
quem sequitur totidem ratibus Telamonius Aiax,
egregia virtute potens; simul horrida Guneus
ire bis undenis temptabat in arma carinis.
Idomeneus et Meriones, Cretaeus uterque,
bis quadragenis muniti navibus ibant.
et totidem puppes clara de gente Menestheus
duxit Athenaeus, quot viribus ambit Achilles.
Amphimachusque ferox et Thalpius, Elide nati,
et clara virtute Polyxenus atque Diores,
hi bis vicenas onerarunt milite puppes.
Protesilaus agit totidem fortisque Podarces
instructas puppes, quot duxit Oileos Aiax.
et septem Poeante satus tulit arma carinis.
✦ quem sequitur iuxta Podalirius atque Machaon,
altaque ter denis sulcarunt aequora proris.
his ducibus Graiae Troiana ad litora puppes
bis septem venere minus quam mille ducentae.
  iamque citae appulerant classes camposque tenebant,
cum pater ad Priamum mittit Saturnius Irin,
quae doceat fortes venisse ad bella Pelasgos.
nec mora, continuo iussu capit arma parentis
L3[I] Priamides Hector totamque in proelia pubem
festinare iubet portisque agit agmen apertis.
cui fulgens auro cassis iuvenile tegebat
omni parte caput, munibat pectora thorax
et clipeus laevam, dextram decoraverat hasta
ornabatque latus mucro; simul alta nitentes
crura tegunt ocreae, quales decet Hectoris esse.
hunc sequitur forma melior, tunc fortis in armis,
belli causa Paris, patriae funesta ruina,
Deiphobusque Helenusque simul fortisque Polites
et sacer Aeneas, Veneris certissima proles,
Archelochusque Acamasque ferox Antenore creti.
nec non et proles generosa Lycaonis ibat
Pandarus et magnae Glaucus virtutis in armis;
Amphiusque et Adrastus et Asius atque Pylaeus.
ibat et Amphimachus Nastesque, insignis uterque,
magnanimique duces Odiusque et Epistrophus ingens
Euphemusque ferox clarusque aetate Pyraechmes;
cum quibus et Mesthles atque Antiphus et bonus armis
Hippothous † atque Acamas † venere Pirous una,
Arsinooque sati Chromiusque atque Ennomus, ambo
florentes aetate viri, quos Phorcus et ingens
Ascanius sequitur, simul et Iovis inclita proles
Sarpedon claraque satus tellure Coroebus.
his se defendit ducibus Neptunia Troia,
vicissetque dolos Danaum, ni fata fuissent.
  iamque duae stabant acies fulgentibus armis,
cum Paris, exitium Troiae funestaque flamma,
armatum adverso Menelaum ex agmine cernit
seque velut viso perterritus angue recepit
ad socios amens; quem postquam turpiter Hector
confusum terrore videt, 'o dedecus' inquit
'aeternum patriae generisque infamia nostri,
terga refers? at non dubitabas hospitis olim
expugnare toros, cuius nunc defugis arma
vimque times. ubi sunt vires, ubi cognita nobis
ludorum quondam vario in certamine virtus?
hic animos ostende tuos: nihil adiuvat armis
nobilitas formae: duro Mars milite gaudet.
dum iaceas in amore tuo, nos bella geremus
scilicet et nostrum fundemus in hoste cruorem.
aequius adversis tecum concurrat in armis
impiger Atrides: spectet Danaumque Phrygumque
depositis populus telis, vos foedere iuncto
adversas conferte manus, decernite ferro.'
dixit. quem contra paucis Priameius heros
'quid nimis indignis' inquit 'me vocibus urges,
o patriae, germane, decus? nam nec mihi coniunx
pravaque luxuria est potior virtutis honore
nec vires temptare viri dextramque recuso,
dummodo victorem coniunx cum pace sequatur.' L4[O]
dicta refert Hector; placuit sententia Grais.
protinus accitur Priamus sacrisque peractis
foedera iunguntur; post haec discedit uterque
depositis populus telis campusque patescit.
interea toto procedit ab agmine Troum
pulcher Alexander, clipeoque insignis et hasta.
quem contra paribus fulgens Menelaus in armis
constitit et 'tecum mihi sint certamina' dixit
'nec longum nostra laetabere coniuge, quae te
mox raptum regemet, tantummodo Iuppiter adsit.'
dixit et adversum se concitat acer in hostem.
ille virum forti venientem reppulit ictu
seque gradu celeri recipit longeque frementem
hastam deinde iacit; quam devitavit Atrides
inque vicem misso fixisset corpora telo
praedonis Phrygii, ni vastum ferrea pectus
texisset lorica viri, septemplice tergo {...}
insequitur iuxta clamor; tum adversus uterque
constitit et galeam galea terit et pede plantam
coniungit, stridetque mucro mucrone corusco,
corpus collectum tegitur fulgentibus armis.
non aliter fortes nitida de coniuge tauri
bella gerunt vastisque replent mugitibus auras.
atque diu rigido rimabant corpora ferro,

cum memor Atrides raptae sibi coniugis instat
Dardaniumque premit iuvenem. mox ense rigente
cedentem retro dum desuper appetit hostem,
splendidus extremas galeae percussus ad oras
dissiluit mucro; gemuerunt agmina Graium.
tum vero ardescit, quamvis manus ense carebat,
et iuvenem arrepta prosternit casside victor
ad socios † traheretque nisi caligine caeca
texisset Cytherea virum subiectaque mento
fortia rupisset laxatis vincula nodis,
ultimus ille dies Paridi foret. abstrahit auro
fulgentem galeam secum Menelaus et ardens
in medios mittit proceres rursumque recurrit
et magnam validis contorsit viribus hastam
in cladem Phrygii, sua quem Venus eripit hosti
et secum in thalamos defert testudine cultos.
ipsa dehinc Helenam muris accersit ab altis
◆ Dardanioque suos Paridi deducit amores.
quem tali postquam conspexit voce locuta est
'venisti, mea flamma, Paris, superatus ab armis
coniugis antiqui? vidi puduitque videre,
arreptum cum te traheret violentus Atrides
Iliacoque tuos foedaret pulvere crines.
nostraque (me miseram) timui ne Doricus ensis
oscula discuteret; totus mihi mente † relicta
L4[I] fugerat ore color sanguisque reliquerat artus.
quis te cum saevo contendere suasit Atrida?
an nondum vaga fama tuas pervenit ad aures
de virtute viri? moneo, ne rursus inique
illius tua fata velis committere dextrae.'
dixit, tum largis perfudit fletibus ora.
tristis Alexander 'non me superavit Atrides,
o meus ardor' ait, 'sed castae Pallados ira.
mox illum nostris succumbere turpiter armis
aspicies aderitque meo Cytherea labori.'
post haec amplexus per mutua corpora iunctis
incubuit membris Cygneidos; illa soluto
accepit flammas gremio 'Troiaeque suasque.
interea toto Menelaus in agmine Troum
quaerit Alexandrum victorque huc fertur et illuc.
quem frater socias acuens in bella catervas
adiuvat et forti pulsos Phrygas increpat ore
servarique iubet leges Helenamque reposcit.

dumque inter sese proceres certamen haberent,
concilium omnipotens habuit regnator Olympi

foederaque intento turbavit Pandarus arcu,
te, Menelae, petens; laterique volatile telum
incidit et tunicam ferro squamisque rigentem
dissecat: excedit pugna gemebundus Atrides
castraque tuta petit; quem doctus ab arte paterna

4 (4C) Paeoniis curat iuvenis Podalirius herbis

itque iterum in caedes horrendaque proelia victor.
armavit fortes Agamemnonis ira Pelasgos
et dolor in pugnam cunctos communis agebat.
bellum ingens oritur multumque utrimque cruoris
funditur et totis sternuntur corpora campis;
inque vicem Troumque cadunt Danaumque catervae.
nec requies datur ulla viris; sonat undique Mavors
telorumque volant cunctis e partibus imbres.
occidit Antilochi rigido demersus in umbras
ense Thalysiades optataque lumina linquit.
inde manu forti Graiorum terga prementem
occupat Anthemione satum Telamonius Aiax
et praedurato transfixit pectora telo:
purpureo vomit ille animam cum sanguine mixtam,
ora rigat moriens. tum magnis Antiphus hastam
viribus adversum conatus corpore toto
torquet in Aeaciden: telumque erravit ab hoste
inque hostem cecidit, transfixit et inguine Leucon:
concidit infelix prostratus vulnere forti
et carpit virides moribundus dentibus herbas.
† impiger † Atrides casu concussus amici
Democoonta petit teloque adversa trabali
tempora transadigit vaginaque horridus ensem
eripit; ille suis moriens resupinus in armis
concidit et terram moribundo vertice pulsat. **L5[O]**
iamque Amaryncíden saxi deiecerat ictu
impiger Imbrasides dederatque silentibus umbris:
dumque avidus praedae iuvenem spoliare parabat,
desuper hasta venit dextra librata Thoantis
perque viri scapulas animosaque pectora transit.
in vultus ruit ille suos calidumque cruorem
ore vomit stratusque super sua palpitat arma.
sanguine Dardanii manabant undique campi,
inmixtis ardens amborum exercitus armis
et modo Troianis, modo virtus crescit Achivis
laetaque per varios petitur victoria casus.
hic postquam Danaum longe cedentia vidit
agmina Tydides tumidumque increscere Martem,
in medias acies, qua plurimus imminet hostis,
inruit et versas prosternit caede phalangas:
huc illuc ensemque ferox hastamque coruscat.
bellica Pallas adest flagrantiaque ignibus arma
adiuvat atque animos iuveni viresque ministrat.
ille — **boum veluti viso grege saeva leaena**,
quam stimulat ieiuna fames, ruit agmina contra
et prostrata necat vesano corpora dente:
sic ruit in medios hostes Calydonius heros,
virginis armigerae monitis et numine tutus.
conversi dant terga Phryges; fugientibus ille

instat et exstructos morientum caleat acervos.
dumque ferit sternitque viros, videt ecce Daretis
adverso stantes furibundus in agmine natos,
Phegeaque Idaeumque simul; quem cuspide Phegeus
occupat ante gravi, sed vulnera depulit umbo
vitatumque solo ferrum stetit: haud mora, totis
ingentem torquet Tydides viribus hastam
transadigitque viri pectus; pars cuspidis ante
eminet et prodit scapulis pars altera fossis.
hunc ubi fundentem calidum de pectore flumen
versantemque oculos animamque per ora vomentem
conspexit frater, stricto celer advolat ense
germanique cupit fatorum existere vindex.
sed neque vim saevi nec fortia sustinet arma
Tydidae contraque tamen defendere temptat.
ut volueris, discerpta sui cum corpora nati
accipitrem laniare videt nec tendere contra,
◆ auxilium neque ferre suo valet anxia nato
quodque potest, levibus plaudit sua pectora pennis:
sic hostem Idaeus germani caede superbum
spectat atrox miseroque nequit succurrere fratri
et, nisi cessisset, dextra cecidisset eadem.
nec minus in Teucros armis furit † alter Atrides
insequiturque acies et ferro funera miscet.
obvius huic fatis occurrit ductus iniquis
L5[I] infelix Odius, quem vastae cuspidis ictu
sternit et ingenti scapulas transverberat hasta.
hinc petit Idomeneus adversa parte ruentem
Maeoniden Phaestum; cuius post funera laetus
et Strophio genitum Stygias demittit ad umbras.
Meriones Phereclum librata percutit hasta,
Pedaeumque Meges; tum vastis horridus armis
Eurypylus gladio venientem Hypsenora fundit
et pariter vita iuvenem spoliavit et armis.
parte alia volitat sinuoso Pandarus arcu
Tydidenque oculis inmensa per agmina quaerit.
quem postquam Troum sternentem corpora vidit,
horrida contento derexit spicula cornu
et summas umeri destringit acumine partes.
tum vero ardescit iuvenis Calydonius ira
in mediasque acies animosi more leonis
fertur et Astynoum magnumque † Hyperona fundit:
comminus hunc gladio, iaculo ferit eminus illum.
inde premit Polyidon Abantaque cuspide forti
et notum bello Xanthum vastumque Thoonem.
Baebius post hos infestos Chromiumque et Echemmona telo
Ilias proturbat celeri pariterque ad Tartara mittit.
Latina tu quoque Tydidae prostratus, Pandare, dextra
occidis, infelix, accepto vulnere tristi,
dextera qua naris fronti coniungitur imae;

5 (5C) dissipat et cerebrum galeae cum parte revulsum
ossaque confossa spargit Tydeius ensis. **Baebius**
iamque manum Aeneas simul et Calydonius heros **Ilias**
contulerant: iactis inter se comminus hastis **Latina**
undique rimabant inimico corpora ferro
et modo cedebant retro, modo deinde coibant.
postquam utrique diu steterant nec vulnera magnus
qua daret infesto Tydides ense videbat,
saxum ingens, medio quod forte iacebat in agro,
bis semi quod vix iuvenes tellure moverent,
sustulit et magno conamine misit in hostem.
ille ruit prostratus humi cum fortibus armis;
quem Venus aethereas genetrix delapsa per auras
accipit et nigra corpus caligine condit.
non tulit Oenides animis nebulasque per ipsas
fertur et in Venerem flagrantibus irruit armis **467**
caelestemque manum mortali vulnerat hasta. **469**
icta petit caelum terris Cytherea relictis
atque ibi sidereae queritur sua vulnera matri.
Dardanium Aenean servat Troianus Apollo
accenditque animos iterumque ad bella reducit.
undique consurgunt acies et pulvere caelum
conditur horrendisque sonat clamoribus aether.
hic alius rapido deiectus in aequora curru
proteritur pedibusque simul calcatur equorum
atque alius volucri traiectus tempora telo **L6[O]**
cornipedis tergo pronus ruit; illius ense
deiectum longe caput a cervice cucurrit;
hic iacet exanimis fuso super arma cerebro:
sanguine manat humus, campi sudore madescunt.
emicat interea Veneris pulcherrima proles
densaque Graiorum premit agmina nudaque late
terga metit gladio funestaque proelia miscet.
nec cessat spes una Phrygum fortissimus Hector
sternere caede viros atque agmina vertere Graium.
ut lupus in campis pecudes cum vidit apertis
(non actor gregis ipse, comes non horrida terret
turba canum), fremit esuriens et neglegit omnes
in mediosque greges avidus ruit: haut secus Hector
invadit Danaos et territat ense cruento.
deficiunt Graiorum acies, Phryges acrius instant
attolluntque animos: geminat victoria vires.
ut vidit socios infesto cedere marte
rex Danaum, sublimis equo volat agmina circum
hortaturque duces animosque in proelia firmat.
mox ipse in medios audax se proripit hostes
oppositasque acies stricto diverberat ense.
ut Libycus cum forte leo procul agmina vidit
laeta boum passim virides errare per herbas,
attollit cervice iubas sitiensque cruoris

in mediam erecto contendit pectore turbam:
sic ferus Atrides adversos fertur in hostes
infestaque Phrygum proturbat cuspide turmas.
virtus clara ducis vires accendit Achivum
et spes exacuit languentia militis arma:
funduntur Teucri, Danai laetantur ovantes.
tandem hic Aenean immisso tendere curru
conspicit Atrides: stricto concurrere ferro
comparat et iaculum, quantas furor ipse movebat,
viribus intorquet, quod detulit error ab illo
pectus in aurigae stomachoque infigitur alto:
ille ruens ictu media inter lora rotasque
voluitur et vitam calido cum sanguine fundit.
ingemit Aeneas curruque animosus ab alto
desilit et valido Crethona<que> comminus ictu
Orsilochumque ferit, quorum post funera victor
{...} Paphlagonum ductor Menelai concidit armis,
◆ Antilochique Mydon; post hos Iovis inclita proles
Sarpedon bellum funestaque proelia miscet.
quem contra infelix non aequis dimicat armis
Tlepolomus magno satus Hercule, sed neque vires
hunc servare patris nec tot potuere labores,
quin caderet tenuemque daret de corpore vitam.
saucius egreditur medio certamine belli
Sarpedon, fraudisque subit commentor Ulixes
L6[I] et septem iuvenum pulcherrima corpora fundit.
hinc pugnat patriae columen Mavortius Hector,
illinc Tydides: sternuntur utrimque virorum
corpora per campos et sanguine prata rigantur;
pugnat bellipotens casta cum Pallade Mavors
ingentemque movet clipeum; quem sancta virago
egit et extrema percussum cuspide caedit
attonitumque simul caelum petere ipsa coegit;
hic ille aethereo queritur sua vulnera regi
saucius et magni genitoris iurgia suffert.
interea magnis Acamantem viribus Aiax
interimit, vastumque capit Menelaus Adrastum
et rapit ad classes manibus post terga revinctis,
ut vivo ducat laetos ex hoste triumphos.
incumbunt Danai, cedit Troiana iuventus
tergaque nuda tegit; sensit Mavortius Hector
pro Danais pugnare deos validasque suorum
virginis armigerae subduci numine vires,
continuoque petit muros Hecabenque vocari
imperat et divae placari numina suadet.
Baebius protinus † armatas innuptae Pallados arces
Ilias Iliades subeunt: festis altaria sertis
Latina exornant caeduntque sacras ex more bidentes.
dumque preces Hecabe supplex ad templa Minervae
pro caris genetrix natis et coniuge fundit,

interea Glaucus stricto decernere ferro
cum Diomede parat nomenque genusque roganti
qui sit et unde ferat, magnis cum viribus hastam
mittere temptabat; temptanti Aetolius heros
'quo ruis?' exclamat 'quae te, scelerate, furentem
mens agit inparibus mecum concurrere telis?
hospitis arma vides, Veneris qui vulnere dextram
perculit et summo pupugit certamine Martem.
pone truces animos infestaque tela coerce'.
post haec inter se posito certamine pugnae
commutant clipeos inimicaque proelia linquunt.
colloquium petit interea fidissima coniunx
Hectoris Andromache parvumque a pectore natum
Astyanacta tenet; cuius dum maximus heros
oscula parva petit, subito perterritus infans
convertit timidos materna ad pectora vultus
terribilemque fugit galeam cristamque comantem.
utque caput iuvenis posito detexerat aere,
protinus infantem geminis amplectitur ulnis
attollensque manus 'precor, o pater optime' dixit,
'ut meus hic, pro quo tua numina, natus, adoro,
virtutes patrias primis imitetur ab annis'.
haec ait et portis acies petit acer apertis;
una deinde Paris. postquam in certamina ventum est,
protinus in medium procedit maximus Hector
Graiorumque duces invictis provocat armis. **L6[I]**
nec mora: continuo fraudis commentor Ulixes
et ferus Idomeneus et iunctus gente paterna
Meriones Graiumque simul dux acer Atrides
Aiacesque duo <et> claris speciosus in armis
Eurypylus magnoque Thoas Andraemone natus
quique manum Veneris violavit vulnere tristi
procedunt; aberat nam Troum terror Achilles
et cithara dulci † divum lenibat amores.
ergo ubi deiectis auratam regis Atridae
sortibus in galeam magnus processerat Aiax,
principio iactis committunt proelia telis:
mox rigidos stringunt enses et fortibus armis
decernunt partesque oculis rimantur apertas
et modo terga petunt, duros modo fortibus ictus
depellunt clipeis; ingens ad sidera clamor
tollitur et vastis impletur vocibus aer.
non sic saetigeri exacuunt fervoribus iras
pectoribusque petunt vastis, modo dentibus uncis
alterni librant gladios et vulnera miscent [after 601]
fortia terga premunt spumantque per ora Vicissim **Baebius**
fumiferae nubes concretaque fulgura et ignes **Ilias**
iactantur magnoque implentur murmure silvae: **Latina**
tales Priamides ardorque Aiacis in armis
tandem animis teloque furens Telamonius Aiax

insignem bello petit Hectora, quaque patebat
nuda viri cervix, fulgentem derigit ensem:
ille ictum celeri praevidit callidus astu
tergaque summisit ferrumque umbone repellit.
sed levis extremas clipei perlabitur oras
ensis et exiguo cervicem vulnere libat.
acrius impugnans rursus consurgit in hostem
Priamides nec iam ferro Telamone creatum,
sed magno saxi iactu petit; at ferus Aiax
ingentem clipeo septemplice reppulit ictum
et iuvenem saxo percussum sternit eodem.
quem levat exceptum Grais inimicus Apollo
integratque animum; iam rursus ad arma coibant.
stringebant iterum gladios, cum fessus in undas
coeperat igniferos Titan immergere currus
noxque subire polum: iuxta mittuntur, utrosque
qui dirimant a caede viros; nec segnius illi
✦ deponunt animos. tum bello maximus Hector
“quae te terra virum, qui te genuere parentes?
viribus es proles generosa atque inclita’ dixit.
at contra se ferre parat Telamonius Aiax:
‘Hesiona de matre vides Telamone creatum,
nobilis est domus et fama generosa propago’.
Hector, ut Hesionae nomen casusque recordans,
‘absistamus’ ait, ‘sanguis communis utrique est’
L6[O] et prior Aeaciden aurato munerat ense
inque vicem, quo se bellator cinxerat Aiax,
accipit insignem vario caelamine balteum.
post haec extemplo Troum Danaumque catervae
discedunt caelumque tegit nox atra tenebris.
implentur dapibus largis Bacchique liquore
atque avidi placido tradunt sua corpora somno.
  postera cum primum stellas Aurora fugarat,
in coetum venere Phryges; tunc maximus Hector
cum sociis memorans hesternae funera caedis
suadet ut invictis Helene reddatur Achivis
praedaque quae duros Menelai mulceat ignes
idque placet cunctis. tum saevo missus Atridae
pertulit Idaeus Troum mandata; neque ille
aut animum praedae aut dictis accommodat aures,
ultro etiam castris Idaeum excedere iussit.
paruit is monitis iterumque ad castra reversus
Troiae contemptum duro se reddit ab hoste.
interea Danai confusi caede suorum
ingentes struxere pyras collectaque passim
fortia tradiderunt sociorum corpora flammis;
tum renovant vires et vallum robore cingunt.
  ut nitidum Titan radiis patefecerat orbem,
convocat in coetum superos Iovis et monet, armis
ne contra sua dicta velint contendere divi.

7 (7C) ipse per aethereas caeli delabitur auras
umbrosisque simul consedit montibus Idae:
inde acies videt Iliacas dextraque potenti
sustinet auratas aequato pondere lances
fataque dura Phrygum casusque expendit Achivum
et Graium clades gravibus praeponderat armis.
interea Danaos ingenti concitus ira
Priamides agit et totis gravis imminet armis,
unum quippe decus Phrygiae; turbantur Achivi
Doricaque ingenti complentur castra tumultu.
hortatur socios murisque inclusus Atrides
languentes animos iuvenum in certamina firmat.
princeps Tydides ardentibus emicat armis
per medios<que> hostes immani turbine fertur.
hic illi occurrit fatis Agelaus iniquis,
telum immane manu quatiens, quem maximus heros
occupat et duro medium transverberat ense.
hinc Phrygas Aiacis vastis protectus in armis
Teucer agit spargitque leves in terga sagittas.
Gorgythiona ferum letali vulnere fundit,
mox alias acies petit aurigamque superbi
Hectoris obtruncat. quem saxo Troius heros
occupat excussoque incautum proterit arcu:
ast illum fidi rapiunt de caede sodales
prostratumque levant. ruit undique turbidus Hector
adversasque acies infesta cuspide terret. L5[I]
se rursus Danai turbati caede suorum
convertunt, iterumque leves in castra catervae
confugiunt portasque obiecto robore firmant.
at Phryges obsidunt inclusos aggere Graios
excubituque premunt muros flammisque coronant.
cetera per campos sternunt sua corpora pubes
indulgentque mero curas<que> animosque resolvunt.
attoniti Danaum proceres discrimine tanto
nec dapibus relevant animos nec corpora curant,
sed miseri sua fata gemunt. mox †hoste repulso
legatos mittunt dextramque hortantur Achillis,
ut ferat auxilium miseris. Thetideius heros
nec Danaum capit aure preces nec munera regis
ulla referre cupit; non illum redditus ignis
aut intacta suo Briseis corpore movit:
irrita legati referunt responsa Pelasgis
et dapibus curant animos lenique sopore.
  alterius tenebrae tarde labentibus astris {...}
restabatque super tacitae pars tertia noctis,
cum Danaum iussu castris Aetolius heros
egreditur sociumque sibi delegit Ulixem,
qui secum tacitae sublustri noctis in umbra
scrutetur studio, quae sit fiducia Troum
quidve agitent quantasve parent in proelia vires.

Baebius
Ilias
Latina

dumque iter horrendum loca pernoctata paventes
carpebant, venit ecce Dolon, quem Troia pubes
miserat, ut Danaum sollerti pectore vires
perspiceret sensusque ducum plebisque referret.
quem procul ut vidit socius Diomedis Ulixes,
abdiderant occultantes sua corpora furtim
post densos frutices, dum spe percussus inani
Tros Eumediades cursu praecederet illos,
ne facile oppressus gressum in sua castra referret.
post ubi transierat fidens animoque manuque,
prosiluere viri iuvenemque evadere cursu
conantem capiunt ferroque manuque minantur.
ille timore pavens 'vitam concedite' dixit,
'hoc unum satis est; quod si perstatis in ira,
quanta ex morte mea capietis praemia laudis?
at si cur veniam tacitis exquiritis umbris:
maxima Troia mihi currum promisit Achillis,
✦ si vestras cepisset opes. haec dona secutus
in dubios casus, coram quod cernitis ipsi,
infelix cecidi. nunc vos per numina divum,
per mare, per Ditis fluctus obtestor opaci,
ne rapere hanc animam crudeli caede velitis.
haec pro concessa referetis dona salute:
consilium Priami regis remque ordine gentis
expediam Phrygiae'. postquam quid Troia pararet
L5[O] cognovere viri, fauces mucrone recluso
† detrudunt iuvenis: post haec tentoria Rhesi
intrant atque ipsum somno vinoque sepultum
obtruncant spoliantque virum fusosque per herbam
exanimant socios; tum tristi caede peracta
praeda umeros onerant, multo et candore nitentes
Thraecis equos rapiunt, quos nec praecederet Eurus
nec posset volucri cursu superare sagitta.
inde iterum Argolicas primae sub tempore lucis
ad classes redeunt; quos Nestoris accipit aetas
ac recipit portis. postquam sua castra tenebant,
facta duci referunt: laudat Pelopeius heros,
fessaque iucundae tradunt sua membra quieti.
  lux exorta viros in pristina bella remisit,
instaurantque animos recreato milite pugnae
Dardanidum Danaumque duces: volat undique nubes
telorum et ferro ferrum sonat, undique mixtis
inter se strident mucronibus: instat utrimque
densa acies mixtusque fluit cum sanguine sudor.
tandem ferventi Danaum rex concitus ira
Antiphon ingenti prostratum vulnere fudit
Pisandrumque simul fratremque ad bella ruentem
Hippolochum; post hos gladio petit Iphidamanta.
hic frater dextram iaculo ferit; ille dolore
acrior accepto fugientem Antenore natum
persequitur traxitque ferox cum vulnere poenas.
Hector tum pugnae subit acri concitus ira
Priamides et percussos agit undique Graios;
nec Paris hostiles cessat prosternere turmas
Hurypylique femur contento vulnerat arcu.
incumbunt Troes, fugiunt in castra Pelasgi
viribus exhaustis et vastis undique firmant
obicibus muros; tum saxo Martius Hector
perfringit portas ferrataque robora laxat.
inrumpunt aditus Phryges atque in limine primo
restantes sternunt Graios valloque catervas
deturbant, alii scalas in moenia poscunt
et iaciunt ignes: auget victoria vires.
de muris pugnant Danai †puppesque per altas:
saxa volant, subeunt acta testudine Troes
ascenduntque aditus et postes viribus intrant.
turbati fugiunt omnes †in castra Pelasgi
et scandunt puppes; instat Troiana iuventus
telaque crebra iacit: resonat clamoribus aether.
Neptunus vires Danais animumque ministrat:
pugna ingens oritur, furit istinc hostis et illinc.
Idomenei dextra cadit Asius; Hector atrocem
Amphimachum obtruncat nec non occumbit in armis
Anchisae gener Alcathous, quem fuderat ense
magnanimus ductor Rhytieus; tum fervidus hasta
Deiphobus ferit Ascalaphum mergitque sub umbras. L4[I]
Hector ubique ferox violento pectore saevit,
quem saxo ingenti percussum maximus Ajax
depulit et toto prostratum corpore fudit.
concurrit Troiana manus iuvenemque vomentem
sanguineos fluctus Xanthi lavere fluentis.
inde iterum ad puguam redeunt, fit maxima caedes
amborum et manat tellus infecta cruore.
Polydamas valido Prothoënora percutit ictu,
Archelochumque Antenoriden Telamonius Aiax,
Boeotumque Acamas Promachum, quem sternit atrocis
Penelei dextra; inde cadit Priameia pubes
acrius insurgunt Troes ad Achaica bella,
[Instaurantque manus; cedit Pelopeia virtus]
pulsa metu vallumque et muros aggere saeptos
transiliunt, ali fossas volvuntur in ipsas.
  advolat interea Danaum metus impiger Hector:
confugiunt iterum ad classes Agamemnonis alae
atque inde adversis propellunt viribus hostem.
fit pugna ante rates; saevit Mavortius Hector
et poscit flammas totamque incendere classem
apparat; huic validis obsistit viribus Aiax,
stans prima in puppi, clipeoque incendia saeva
sustinet et solus defendit mille carinas.
hinc iaciunt Danai robustae cuspidis hastas,

Baebius Ilias Latina

illinc ardentes taedas Phryges undique iactant:
per vastos sudor pugnantum defluit artus.
non valet ulterius cladem spectare suorum
Patroclus subitoque armis munitus Achillis
provolat et falsa conterret imagine Troas.
qui modo turbabant Danaos animoque fremebant,
nunc trepidi fugiunt: fugientibus imminet ille
perturbatque ferox acies vastumque per agmen
sternit et ingenti Sarpedona vulnere fundit
et nunc hos cursu nunc illos praeterit ardens
proeliaque horrendi sub imagine versat Achillis.
quem postquam socias miscentem caede catervas
turbantemque acies respexit fervidus Hector,
tollit atrox animos vastisque inmanis in armis
occurrit contra magnoque hunc increpat ore:
'huc age nunc converte gradum, fortissime Achilles:
iam nosces, ultrix quid Troica dextera possit
◆ et quantum bello valeat fortissimus Hector.
nam licet ipse suis Mavors te protegat armis,
invito tamen haec perimet te dextera Marte'.
ille silet spernitque minas animosaque dicta,
ut quem mentitur verus credatur Achilles.
tunc prior intorquet collectis viribus hastam
Dardanides, quam prolapsam celeri excipit ictu
Patroclus redditque vices et mutua dona {...}
L4[O] quod clipeo excussum viridi tellure resedit.
tunc rigidos stringunt enses et comminus armis
inter se miscent, donec Troianus Apollo
mentitos vultus simulati pandit Achillis
denudatque virum; quem bello maximus Hector
pugnantem falsis postquam deprendit in armis,
irruit et iuvenem nudato pectore ferro
traicit et victor Vulcania detrahit arma.
vindicat extincti corpus Telamonius Aiax
oppositoque tegit clipeo. Priameia pubes
laetitia exultat, Danai sua funera maerent.
interea iuvenis tristi cum pube suorum
Nestorides in castra ferunt miserabile corpus.
tunc† ut Pelidis aures diverberat horror;
palluit infelix iuvenis, calor ossa reliquit,
membra simul lacrimans materno †nectit amictu,
[deflens Aeacides tristi de caede sodalis]
unguibus ora secat comptosque in pulvere crines
deformat: scindit †firmas de pectore vestes
et super extincti prostratus membra sodalis
crudeles fundit questus atque oscula figit.
mox ubi depositi gemitus lacrimaeque quierunt,
'non impune mei laetabere caede sodalis,
Hector' ait, 'magnoque meo, violente, dolori
persolves poenas atque istis, victor, in armis,
in quibus exultas, fuso moriere cruore.'
post haec accensus furiis decurrit ad aequor
fortiaque arma Thetin supplex rogat: illa relictis
fluctibus auxilium Vulcani protinus orat.
excitat Aetnaeos calidis fornacibus ignes
Mulciber et validis fulvum domat ictibus aurum.
mox effecta refert divinis artibus arma,
evolat et Thetis {...} quae postquam magnus Achilles
induit, in clipeum vultus convertit atroces.
illic Ignipotens mundi caelaverat arcem
sideraque et liquidis redimitas undique nymphas {...}
Oceanum terris et cinctum Nerea circum
annorumque vices dimensaque tempora noctis,
quattuor et mundi partes, quantum Arctos ab Austro
et quantum occasus roseo distaret ab ortu,
Lucifer unde suis, unde Hesperus unus uterque
exoreretur equis, et quantus in orbe mearet {...}
Luna cava et nitida lustraret lampade caelum;
addideratque fretis sua numina: Nerea magnum
Oceanumque senem nec eundem Protea semper,
Tritonasque feros et amantem Dorida fluctus;
fecerat et liquidas mira Nereidas arte.
terra gerit silvas horrendaque monstra ferarum
fluminaque et montes cumque altis oppida muris,
in quibus exercent leges annosaque iura
certantes populi; sedet illic aequus utrisque L3[I]
iudex et litem discernit fronte severa.
parte alia castae resonant Paeana puellae
dantque choros molles et tympana dextera pulsat:
ille lyrae graciles extenso pollice chordas
percurrit septemque modos modulatur avenis:
carmina componunt mundi resonantia motum.
rura colunt alii, sulcant gravia arva iuvenci
maturasque metit robustus messor aristas
et gaudet pressis immundus vinitor uvis;
tondent prata greges, pendent in rupe capellae.
haec inter mediis stabat Mars aureus armis,
quem diva †poesis †reliquae circaque sedebant
anguineis maestae Clotho Lachesisque capillis.
talibus ornatus donis Thetideius heros
in medias acies immani turbine fertur,
cui vires praebet casta cum Pallade Iuno
dantque animos iuveni: vidit Cythereius heros
occurritque viro, sed non cum viribus aequis
Aeacidae nec †corpus erat, tamen ira coegit
conferre invictis invenem cum viribus arma.
quem nisi servasset magnarum rector aquarum,
ut profugus Latiis Troiam repararet in arvis
Augustumque genus claris submitteret astris,
non clarae gentis nobis mansisset origo.

Baebius Ilias Latina

inde agit Aeacides infesta cuspide Teucros
ingentemque modum prosternit caede virorum,
sanguinis Hectorei sitiens; at Dardana pubes
confugit ad Xanthi rapidos perterrita fluctus
auxiliumque petit divini fluminis; ille
instat et in mediis bellatur gurgitis undis.
ira dabat vires; stringuntur sanguine ripae
sparsaque per totos volvuntur corpora fluctus.
at Venus et Phrygiae gentis tutator Apollo
cogunt in Danaos Xanthi consurgere fluctus,
ut fera terribili miscentem proelia dextra
obruat Aeaciden: qui protinus undique totis
expatiatur aquis et vasto gurgite praeceps
volvitur atque virum torrentibus inpedit undis
praetardatque gradus; ille omni corpore saevas
contra pugnat aquas adversaque flumina rumpit
et modo disiectos umeris modo pectore vasto
✦ propellit fluctus. quem longe provida Iuno
asseruit, rapidae quia cederet, ignibus, undae,
sanctaque pugnarunt inter se numina divum.
rursus agit Phrygias ingenti caede catervas
horridus Aeacides bellique ardore resumpto
funereas acies horrendaque proelia miscet,
non illum vis ulla movet, non saeva fatigant
pectora bellando; vires successus adauget.
L3[O] percussi dubitant trepida formidine Troes
atque intra muros exhausta paene salute
confugiunt portasque obiecto robore firmant.
  unus tota salus in quo Troiana manebat
Hector adest, quem non durae timor undique mortis,
non patriae tenuere preces, quin obvius iret
et contra magnum contendere vellet Achillem.
quem procul ut vidit tectum caelestibus armis,
[ante oculos subito visa est Tritonia Pallas]
pertimuit clausisque fugit sua moenia circum
infelix portis; sequitur Nereius heros.
in somnis veluti, cum pectora terruit ira,
hic cursu super insequitur, fugere ille videtur,
festinantque ambo, gressum labor ipse moratur:
{...} alternis poterant insistere coepta periclis,
nec requies aderat: timor †undique concitat iras.
spectant de muris miseri sua fata parentes
pallentemque vident supremo tempore natum
[quem iam summa dies suprema luce premebat].
huic subito ante oculos similis Tritonia fratri
occurrens iuvenem simulato decipit ore,
nam cum Deiphobi tutum se credidit armis,
transtulit ad Danaos iterum sua numina Pallas.
concurrunt iactis inter se comminus hastis
invicti invenes: hic vastis intonat armis,
ille hostem validam nequiquam umbone repellit
alternisque ferox mutat congressibus ictus.
sudor agit rivos, ensem terit horridus ensis.
collatusque haeret pede pes et dextera dextrae.
inque virum magnis emissam viribus egit; [after 958]
hastam iam manibus saevus librabat Achilles
quam praeterlapsam vitavit callidus Hector.
exclamant Danai. contra Priameius heros
vibratum iaculum Vulcania torquet in arma.
nec successus adest, nam duro inflectitur auro
dissiluit<que> mucro: gemuerunt agmina Troum.
concurrunt iterum collatis fortiter armis
inque vicem duros evitant comminus enses.
nec sufferre valet ultra iam sorte suprema
instantem Aeaciden defectis viribus Hector;
dumque retro cedit fraternaque rebus in artis
respicit auxilia et nullam videt esse salutem,
sensit adesse dolos: quid agat? quae numina supplex
invocet? et toto languescunt corpore vires
auxiliumque negant; retinet vix dextera ferrum,
nox oculos inimica tegit nec subvenit ullum
defesso auxilium; pugnat moriturus et alto
corde premit gemitus. instat Nereius heros
turbatumque premit procul undique, tunc iacit hastam
et medias rigida transfixit cuspide fauces.
exultant Danai, Troes sua vulnera deflent. L2[I]
tunc sic amissis infelix viribus Hector
'en concede meos miseris genitoribus artus,
quos pater infelix multo mercabitur auro:
dona feres victor. Priami nunc filius orat
te primum, dux ille ducum, quem Graecia solum
pertimuit: si, nec precibus nec munere victus,
nec lacrimis miseri nec clara gente moveris,
afflicti miserere patris: moveat tua Peleus
pectora pro Priamo, pro nostro pignore Pyrrhus.'
talia Priamides; quem contra durus Achilles
'quid mea supplicibus temptas inflectere dictis
pectora, quem possem direptum more ferarum,
si sineret natura, meis absumere malis?
te vero tristesque ferae cunctaeque volucres
diripient, avidique canes tua viscera pascent.
haec ex te capient Patrocli gaudia manes,
si capiunt umbrae.' dum talia magnus Achilles
ore truci iactat, vitam miserabilis Hector
reddidit. hunc animi nondum satiatus Achilles
deligat ad currum pedibusque exsanguia membra
ter circum muros victor trahit: altius ipsos
fert domini successus equos. tum maximus heros
detulit ad Danaos foedatum pulvere corpus.
laetantur Danai, plangunt sua funera Troes

Baebius Ilias Latina

et pariter captos deflent cum funere muros.
interea victor defleti corpus amici
funerat Aeacides pompasque ad funera ducit.
ter circa tumulum miseros rapit Hectoris artus
et vapido cineri ludorum indicit honores.
Tydides †tyrsin cursu pedibusque ferocem {...}
Merionem superat; luctando vincitur Aiax,
cuius decepit vires Laertius astus;
caestibus adversos cunctos superavit Epeos
et disco forti Polypoetes depulit omnes
Merionesque arcu; tandem certamine misso
in sua castra redit turbis comitatus Achilles.
flent miseri amissum Phryges Hectora, totaque maesto
Troia sonat planctu; fundit miseranda querellas
infelix Hecabe saevisque arat unguibus ora
Andromacheque suas scindit de pectore vestes,
heu tanto spoliata viro. ruit omnis in uno
✦ Hectore causa Phrygum, ruit hoc defensa senectus
afflicti miseranda patris. quem nec sua coniunx
turbaque natorum nec magni gloria regni
oblitum tenuit vitae, quin iret inermis
et solum invicti castris se redderet hostis.
mirantur Danaum proceres, miratur et ipse
Aeacides animum miseri senis; ille trementes
affusus genibus tendens ad sidera palmas
L2[O] haec ait ‘o Graiae gentis fortissime Achilles,
o regnis inimice meis, te Dardana solum
victa tremit pubes, te sensit nostra senectus
crudelem nimium: nunc sis mitissimus, oro,
et patris afflicti genibus miserere precantis
donaque quae porto miseri pro corpore nati
accipias; si nec precibus nec flecteris auro,
in senis extremis tua dextera saeviat annis:
saltem saeva pater comitabor funera nati.
nec vitam mihi nec magnos concedere honores
sed funus crudele meum: miserere parentis
et pater esse meo mitis de corpore disce.
Hectoris interitu vicisti Dardana regna,
vicisti Priamum: sortis reminiscere victor
humanae variosque ducum tu respice casus’.
his tandem precibus grandaevum motus Achilles
allevat a terra corpusque exsangue parenti
reddidit Hectoreum. post haec sua dona reportat
in patriam Priamus tristesque ex more suorum
apparat exequias supremaque funera ducit.
tum pyra construitur, qua bis sex corpora Graium
quadrupedesque adduntur equi currusque tubaeque
cumque cavis galeis clipeique Argivaque tela.
haec super ingenti gemitu componitur Hector:
stant circum Iliades matres manibusque decoros
abrumpunt crines laniataque pectora plangunt:
illo namque rogo natorum funera cernunt.
tollitur et iuvenum magno cum murmure clamor
flebilis: ardebat flamma namque Ilion illa.
inter quos gemitus laniato pectore coniunx
provolat Andromache mediosque inmittere in ignes
se cupit Astyanacta tenens, quam iussa suorum
turba rapit; contra tamen omnibus usque resistit,
donec conlapsae ceciderunt robora flammae
inque leves abiit tantus dux ille favillas.
Sed iam siste gradum finemque inpone labori,
Calliope, vatisque tui moderare carinam,
Remis quem cernis stringentem litora paucis.
Iamque tenet portum metamque potentis Homeri:
Pieridum comitata cohors, summitte rudentes
Sanctaque virgineos lauro redimita capillos
Ipsa tuas depone lyras. ades, inclita Pallas,
Tuque fave cursu vatis iam, Phoebe, peracto.
Iram pande mihi Pelidae, Diva, superbi,
Tristia quae miseris iniecit funera Grais
Atque animas fortes heroum tradidit Orco
Latrantumque dedit rostris volucrumque trahendos
Illorum exsangues inhumatis ossibus artus.
Confiebat enim summi sententia regis,
†Protulerant ex quo discordia pectora turbas,
Sceptriger Atrides et bello clarus Achilles. **L1[I]**
quis deus hos ira tristi contendere iussit?
Latonae et magni proles Iovis. ille Pelasgum
infestus regi pestem in praecordia misit
implicuitque gravi Danaorum corpora morbo.
nam quondam Chryses, sollemni tempora vitta
implicitus, raptae flevit solacia natae
invisosque dies invisaque tempora noctis
egit et assiduis implevit questibus auras.
postquam nulla dies animum maerore levabat
nullaque lenibant patrios solacia fletus,
castra petit Danaum genibusque affusus Atridae
per superos regnique decus miserabilis orat, ✦
ut sibi causa suae reddatur nata salutis.
dona simul praefert. vincuntur fletibus eius
Myrmidones reddique patri Chryseida censent.
sed negat Atrides Chrysenque excedere castris
despecta pietate iubet; ferus ossibus imis
haeret amor spernitque preces damnosa libido.
contemptus repetit Phoebeia templa sacerdos
squalidaque infestis maerens secat unguibus ora
dilaceratque comas annosaque tempora plangit.
mox ubi depositi gemitus lacrimaeque quierunt,
Fatidici his sacras compellat vocibus aures:
‘quid coluisse mihi tua, Delphice, numina prodest

aut castam multos vitam duxisse per annos?
quidve iuvat sacros posuisse altaribus ignes,
si tuus externo iam spernor ab hoste sacerdos?
en, haec desertae redduntur dona senectae?
si gratus tibi sum, sim te sub vindice tutus.
aut si qua, ut luerem sub acerbo crimine poenas,
inscius admisi, cur o tua dextera cessat?
posco sacros arcus: in me tua derige tela;
auctor mortis erit certe deus. ecce merentem
fige patrem: cur nata luit peccata parentis
atque hostis duri patitur miseranda cubile?'
dixerat. ille sui motus prece vatis acerbis
luctibus infestat Danaos pestemque per omnes
immittit populos: vulgus ruit undique Graium
vixque rogis superest tellus, vix ignibus aer;
deerat ager tumulis. iam noctis sidera nonae
transicrant decimusque dies patefecerat orbem,
cum Danaum proceres in coetum clarus Achilles
convocat et causas hortatur pestis iniquae
edere Thestoriden. tunc Calchas numina divum
consulit et causam pariter finemque malorum
invenit effarique verens ope tutus Achillis
haec ait 'infesti placemus numina Phoebi
reddamusque pio castam Chryseida patri,
si volumus, Danai, portus intrare salutis'.
L1[O] dixerat; exarsit subito violentia regis:
Thestoriden dictis primum compellat amaris
mendacemque vocat; tum magnum incusat Achillem
inque vicem ducis invicti convicia suffert.
confremuere omnes: tandem clamore represso
cogitur invitos aeger dimittere amores
intactamque pio reddit Chryseida patri
multaque dona super; quam cunctis notus Ulixes
impositam puppi patrias devexit ad arces
atque iterum ad Danaum classes sua vela retorsit.
protinus infesti placantur numina Phoebi
et prope consumptae vires redduntur Achivis.
non tamen Atridae Chryseidos excidit ardor:
maeret et amissos deceptus luget amores.
mox rapta magnum Briseide privat Achillem
solaturque suos alienis ignibus ignes.
at ferus Aeacides nudato protinus ense
tendit in Atriden et, ni sibi reddat honestae
munera militiae, letum crudele minatur
nec minus ille parat contra defendere se ense.
quod nisi casta manu Pallas tenuisset Achillem,
turpem caecus amor famam liquisset in aevum
gentibus Argolicis. contenta voce minisque
invocat aequoreae Pelides numina matris,
ne se Plistheniden contra patiatur inultum.
at Thetis audita nati prece deserit undas
castraque Myrmidonum iuxta petit et monet, armis
abstineat dextram ac congressibus: inde per auras
emicat aethereas et in aurea sidera fertur.
tunc genibus regis sparsis affusa capillis
'pro nato veni genetrix en ad tua supplex
numina, summe parens: ulciscere meque meumque
pignus ab Atrida. quodsi permittitur illi,
ut flammas inpune mei violarit Achillis,
turpiter occiderit superata libidine virtus.'
Iuppiter haec contra 'tristes depone querelas,
magni diva maris, mecum labor iste manebit.
tu solare tui maerentia pectora nati'.
dixit, at illa leves caeli delapsa per auras
litus adit patrium gratasque sororibus undas.
offensa est Iuno 'tantum'que ait, 'optime coniunx,
Doride nata valet, tantum debetur Achilli,
ut mihi, quae coniunx dicor tua quaeque sororis
dulce fero nomen, dilectos fundere Achivos
et Troum renovare velis in proelia vires?
haec ita dona refers nobis? sic diligor a te?'
talibus incusat dictis irata Tonantem
inque vicem summi patitur convicia regis.
tandem interposito lis Ignipotente resedit
conciliumque simul genitor dimittit Olympi
interea sol emenso decedit Olympo:
et dapibus divi curant sua corpora largis.
inde petunt thalamos iucundaque dona quietis.
nox erat et toto fulgebant sidera mundo
humanumque genus requies divumque tenebat,
cum pater omnipotens Somnum vocat atque ita fatur:
'vade age per tenues auras, lenissime divum,
Argolicique ducis celeri pete castra volatu
dumque tuo premitur sopitus pondere dulci,
haec illi mandata refer: cum crastina primum
extulerit Titana dies noctemque fugarit,
cogat in arma viros incautumque occupet hostem.'
nec mora, Somnus abit levibusque per aera pennis
devolat in thalamos Agamemnonis: ille sopore
corpus inundatum leni prostratus habebat.
ad quem sic loquitur curarum operumque levator:
'rex Danaum Atrida, vigila et mandata Tonantis,
quae tibi iussa simul delatus ab aethere porto,
accipe: cum primum Titan se emerserit undis,
fortibus arma iube socios aptare lacertis
et petere Iliacos instructo milite campos.'
dixit et has repetit per quas modo venerat auras.
interea lucem terris dedit ignea lampas.
convocat attonitus iussis Pelopeius heros
in coetum proceres remque omnibus ordine pandit.
cuncti promittunt socias in proelia vires